

การพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
DEVELOPMENT OF SELF-DISCIPLINE OF STUDENTS THROUGH SCOUT
ACTIVITIES, WAT PHRA MAHATHAT SCHOOL, UNDER THE OFFICE OF
THE PRIMARY EDUCATION AREA, NAKHON SI THAMMARAT, AREA 1

¹กฤตติยาพร เพชรชนะ Krittiyaphon Phetchchana

²พระครูสุเมธปริยัติคุณ Phrakhrusumetpariyatkhun ³เกษมา ศรีสุวรรณ Kasama Srisuwan

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: supatchai999@gmail.com

Article Received: March 26, 2025. Revised: August 19, 2025. Accepted: August 20, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบการสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ มุ่งเน้นคุณลักษณะสำคัญ ประกอบด้วยความอดทน ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความมุ่งมั่น ความซื่อสัตย์ มีปัญหาที่พบคือโรงเรียนมีนักเรียนมากเกินพื้นที่ที่รองรับได้ เกิดความแออัด ครูดูแลไม่ทั่วถึง ทำให้ควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนได้ยาก สื่อเทคโนโลยีโซเชียลที่ไม่มีการกลั่นกรอง เด็กเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม 2) แนวทางการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ประกอบด้วยความอดทน ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความมุ่งมั่น ความซื่อสัตย์ โดยบูรณาการกับกิจกรรมการลูกเสือโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม การพัฒนาปรับปรุง และ 3) การนำเสนอแนวทางการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ พบว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนวัดพระมหาธาตุได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: วินัย, ความมีวินัยในตนเอง, กิจกรรมลูกเสือ, โรงเรียน

Abstract

This research article aimed to 1) study the self-discipline of students at Wat Phra Mahathat School, 2) study the ways to develop students' self-discipline through scout activities at Wat Phra Mahathat School under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1, and 3) presenting guidelines for developing self-discipline in students through scout activities at Wat Phra Mahathat School, under the Office of the Primary Education Nakhon Si Thammarat Area 1. It is a qualitative research by conducting in-depth interviews with 15 stakeholders, in-depth interviews with 5 experts, and focus group discussions with 7 experts. The research tools were interview forms and focus group discussions. Data were analyzed using content analysis.

The research results found that: 1) the self-discipline of students at Wat Phra Mahathat School focused on important characteristics, including patience, responsibility, determination, self-confidence, leadership, determination, and honesty. Problems found: The school had more students than the area could accommodate, causing overcrowding. Teachers were not able to provide adequate care, making it difficult to control student behavior. Social media was not moderated, causing children to imitate inappropriate behavior. 2) Guidelines for developing self-discipline in students through scout activities at Wat Phra Mahathat School included: (1) Patience, (2) Responsibility, (3) Determination, (4) Self-confidence, (5) Leadership, (6) Determination, and 7) Honesty by integrating with scouting activities, the implementation steps included planning, implementation, monitoring and development and improvement. 3) The presentation of the guidelines for developing self-discipline in students through the scout activities of Wat Phra Mahathat School as all experts in the focus group agreed that it was appropriate, feasible, and beneficial for use in developing self-discipline in students.

Keywords: Discipline, Self-Discipline, Scout Activities, School

บทนำ

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 แผนนี้มุ่งพัฒนาให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคี เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม และจิตสำนึกในความเป็นไทย เป้าหมายของแผน มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ และมี 8 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ แนวทางการพัฒนา สร้างพื้นฐานชีวิตที่ดีผ่าน 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ บ้าน ชุมชน โรงเรียน เพื่อน และตัวตน ซึ่งหาก 4 องค์ประกอบแรกแข็งแรง ก็จะช่วยพัฒนา ตัวตนของเด็ก ได้ดี เน้นการควบคุมตนเอง (วินัยในตนเอง) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของบุคคล และความสงบสุขของสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2532)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข สมรรถนะสำคัญที่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งเน้น 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ มาพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีวินัย และมีจิตสาธารณะ รวมถึงสามารถดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ กิจกรรมลูกเสือ เป็นหนึ่งในกิจกรรมสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน ปฏิบัติ ประเมิน และปรับปรุงงาน ซึ่งจะสอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน รวมถึงบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีระเบียบวินัย รู้จักแก้ปัญหา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี ผ่านการฝึกอบรมและการศึกษา โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติหรือศาสนา ถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่ดี ไม่เป็นปัญหาต่อสังคม และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย หลักการสำคัญของกระบวนการลูกเสือ 1) ยึดมั่นในศาสนา เคารพและปฏิบัติตามกิจของตนอย่างจริงจัง 2) จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ พร้อมส่งเสริมสันติสุขทั้งในประเทศและระดับโลก 3) มีจิตอาสาและเคารพสิทธิของผู้อื่น ตระหนักถึงคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 5) ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เป้าหมายตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสังคมที่สามัคคีและก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและมั่นคงของประเทศ โดยเน้นพัฒนาคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ เป็นคนช่างสังเกต มีระเบียบวินัย และพึ่งตนเองได้ มีความซื่อสัตย์ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีจิตสาธารณะและช่วยเหลือสังคม ฝึกฝนทักษะและทำกิจกรรมที่เหมาะสม อนุรักษ์วัฒนธรรมและส่งเสริมความมั่นคงของชาติ กระบวนการลูกเสือมุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็น คนดี มีระเบียบวินัย มีจิตอาสา และช่วยสร้างสรรค์สังคม ผ่านการฝึกฝนทักษะ การพัฒนาตนเอง และการยึดมั่นในหลักคุณธรรม เพื่อความสงบสุขของประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ (2567) เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษที่มีจำนวนนักเรียนมากจนเกิดความแออัด ทำให้การดูแลของครูไม่ทั่วถึง และการเข้ามาของเทคโนโลยีและสื่อโซเชียลที่ไม่มีการกลั่นกรอง ส่งผลให้เด็กเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การพูดจาไม่สุภาพ การทะเลาะวิวาท การบูลลี่ และการติดโทรศัพท์ แนวทางการแก้ปัญหา เพื่อแก้ปัญหานี้ กิจกรรมลูกเสือ ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน เพราะกิจกรรมลูกเสือเน้น การฝึกระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ จิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดี และคุณธรรมจริยธรรม เป้าหมายของการศึกษา พัฒนานักเรียนให้มี ระเบียบวินัยในตนเอง ผ่านกิจกรรมลูกเสือ ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข นำผลการศึกษาไปใช้พัฒนา คุณภาพนักเรียนและแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างมีประสิทธิภาพ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนานักเรียนในอนาคต

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ช่วยแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และส่งเสริมให้นักเรียนเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยหวังให้แนวทางนี้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและพัฒนา นักเรียนในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - 1.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพวิสัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน
 - 1.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน
 - 1.3 ขั้นตอนการนำเสนอแนวทางการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยใน 3 ขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การสร้างเครื่องมือ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดประเด็นการร่างกระบวนการ 3) นำฉบับร่างแนวทางปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 4) ปรับฉบับร่าง และนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและใช้เกณฑ์ในการวัดค่าดัชนี ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และตรวจสอบความถูกต้องมาจัดทำฉบับสมบูรณ์ และนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป
 - 2.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแนวทางการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 การสร้างเครื่องมือ 1) ร่างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จากการค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม และ 2) นำร่างแบบที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.3 ขั้นตอนการนำเสนอแนวทาง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม การสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) นำฉบับร่างมาประเมินความเป็นไปได้ที่ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ 2) นำแบบประเมินความเป็นไปได้ ที่ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ที่ได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ความครอบคลุมขององค์ความรู้ 3) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและให้อาจารย์ที่ปรึกษา 4) นำข้อคำถามปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงทำเป็นฉบับจริงเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม 5) แบบสนทนากลุ่มใช้ฉบับร่างแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเอง ของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เป็นแนวทางสำหรับการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้ 1) เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถตอบปัญหาที่จะเข้าไปศึกษาได้ 2) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก 3) ขึ้นแนะนำตัวผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล 4) สัมภาษณ์รายบุคคลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดข้อความออกมาเรียบเรียงต่อไป

3.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก 1) เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ 2) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้ง 5 คน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ เชิงลึก 3) ขึ้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ บันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดข้อความออกมาเรียบเรียงต่อไป

3.3 ขั้นตอนการนำเสนอแนวทาง ผู้วิจัยจัดการประชุมแบบสนทนากลุ่ม 1) ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มพร้อมด้วยแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ 2) ดำเนินการประชุมกลุ่มสนทนาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนด 3) บันทึกผลการประชุมกลุ่มตามข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และข้อสรุป เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

4.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูล เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านวัดพระมหาธาตุ จากนั้นนำเสนอข้อมูลอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น เมื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแล้ว ผู้วิจัยจึงสรุปและนำเสนอผลการศึกษาสภาพของปัญหา

4.2 ขั้นตอนการศึกษาพัฒนาแนวทาง ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากเอกสารและผลการศึกษาสภาพ นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียน โดยอ้างอิงจากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ และใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นแนวทางหลัก จากนั้นนำเสนอร่างแนวทางต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับข้อเสนอแนะ และทำการปรับแก้ก่อนนำเสนอแก่กลุ่มสนทนาเพื่อพิจารณาเพิ่มเติม

4.3 ขั้นตอนการนำเสนอแนวทาง ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการสนทนากลุ่ม และนำมาปรับปรุงแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนให้สมบูรณ์ จากนั้นนำเสนอแนวทางที่พัฒนาแล้วเสนอแก่อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำขั้นสุดท้าย และจัดทำแนวทางที่เสร็จสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังได้จัดทำแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองด้วยกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ พร้อมทั้งสรุปผลและนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 สามารถแบ่งออกเป็น 7 ด้านหลักๆ ดังนี้ 1) ด้านความอดทน นักเรียนขาดความอดทนในการควบคุมตนเองในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การยืนหน้าเสาธง การใช้ห้องสมุด 2) ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ไม่ตระหนักถึงหน้าที่ของตนเอง 3) ด้านความตั้งใจจริง นักเรียนขาดความใฝ่รู้ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และมักไม่มีความสนใจต่อเรื่องที่กำลังศึกษาอยู่ 4) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนขาดความมั่นใจในตนเองในการเรียนรู้เรื่องใหม่ๆ หรือฝึกฝนทักษะใหม่ๆ ไม่กล้าแสดงออก ไม่ปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ มีปัญหาเรื่องความสามัคคีและการทำงานเป็นทีม 5) ด้านความเป็นผู้นำ ไม่กล้าคิดหรือริเริ่มทำอะไรด้วยตนเอง มองโลกในแง่ร้าย ไม่มีแรงจูงใจ ขาดการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ยอมรับข้อผิดพลาดของตนเอง 6) ด้านความมุ่งมั่น ไม่ทุ่มเท และไม่พยายามทำอย่างเต็มที่ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน 7) ด้านความซื่อสัตย์ ขาดจิตสำนึกเรื่องความถูกต้องและความละเอียดต่อการทำผิด

2. แนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยแบ่งเป็น 7 ด้านสำคัญ ดังนี้

2.1 ความอดทน ประยุกต์กับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาโดยหลักสูตรเรื่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ โดยกิจกรรมคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือที่จัดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความอดทน มีดังนี้ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ทำความสะอาดบริเวณวัดรอบโรงเรียน ฝึกให้นักเรียนมีความมุ่งมั่น รับผิดชอบ และอดทนต่อการทำงาน กิจกรรมแสดงความกตัญญู เช่น เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ ส่งเสริมความมีน้ำใจ ความตั้งใจจริง และการช่วยเหลือผู้อื่น กิจกรรมช่วยเหลือสังคม เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัย การรับบริจาค ฝึกให้เกิดความซื่อสัตย์ ความอดทน และความเป็นผู้นำ

2.2 ความรับผิดชอบ ประยุกต์กับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาโดยหลักสูตรเรื่องเรียนรู้จากการกระทำ ได้แก่ กิจกรรมเดินทางไกล ฝึกให้นักเรียนรู้จักการจัดเตรียมสัมภาระ รับผิดชอบตนเอง และอดทนต่อการเดินทางไกล กิจกรรมสร้างค่ายพักแรม สร้างที่พักและเต็นท์ ฝึกความรับผิดชอบ การวางแผน และความเป็นผู้นำ กิจกรรมการประกอบอาหาร ฝึกการทำอาหารในสภาพแวดล้อมจริง ส่งเสริมความซื่อสัตย์ ความอดทน และความรับผิดชอบในหน้าที่

2.3 ความตั้งใจ ประยุกต์กับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาโดยหลักสูตรเรื่องระบบหมู่ สำหรับกิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมที่เกิดจากระบบหมู่ นำเสนอมีดังนี้ กิจกรรมสร้างเสาธงลอย ฝึกการผูกเงื่อนและการทำงานเป็นระบบหมู่ สร้างความอดทน ความมุ่งมั่น และความรับผิดชอบ กิจกรรมเกมเรือโรมัน ฝึกการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความตั้งใจจริง กิจกรรมเดินทางไกล ฝึกความเป็นผู้นำ อดทนต่ออุปสรรค และมุ่งมั่นทำภารกิจให้สำเร็จ

2.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง ประยุกต์กับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาอีตหลักสูตรเรื่องของระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ สำหรับกิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมที่เกิดจากการระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ นำเสนอมี่ ดังนี้ กิจกรรมปลูกต้นไม้ ฝึกความรับผิดชอบ อดทนรอผลผลิต และสร้างความมั่นใจในการทำสิ่งต่างๆ กิจกรรมไฟไหม้จำลอง ฝึกการตัดสินใจและความกล้าหาญในสถานการณ์ฉุกเฉิน กิจกรรมพิธีมอบเครื่องหมาย สร้างความภาคภูมิใจและเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง

2.5 ความเป็นผู้นำ ประยุกต์กับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาอีตหลักสูตรเรื่องระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ สำหรับกิจกรรมลูกเสือ การเรียนรู้ที่เกิดจากกิจกรรมกลางแจ้ง มีดังนี้ กิจกรรมสร้างที่พักฉุกเฉิน ฝึกความเป็นผู้นำในสภาวะกดดัน และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า กิจกรรมหาอาหารในธรรมชาติ ฝึกความอดทน ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ กิจกรรมนักผจญภัย ฝึกความมุ่งมั่น อดทน และความเชื่อมั่นในตนเอง

2.6 ความมุ่งมั่น ประยุกต์กับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาอีตหลักสูตรเรื่องการเล่น (เกมต่างๆ) สำหรับกิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้จากการกระทำ ขอนำเสนอดังนี้ กิจกรรมเกมฝึกความสามัคคี เช่น เกมสะพานมนุษย์ เกมกู่ระเบิด ฝึกความมุ่งมั่น ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ กิจกรรมเกมฝึกความอดทน เช่น เกมวิ่งสามขา เกมข้ามสิ่งกีดขวาง ฝึกความอดทน ความตั้งใจจริง และการเป็นผู้นำ กิจกรรมฝึกไหวพริบ เช่น เกมจับคู่ภาพปริศนา เกมโอเอ็กซ์ ฝึกความคิดสร้างสรรค์และไหวพริบ

2.7 ความซื่อสัตย์ ประยุกต์กับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาอีตหลักสูตรเรื่องกิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟ สำหรับกิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมที่เกิดจากกิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟ นำเสนอดังนี้ กิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟ เช่น การร้องเพลง การเล่นเกม ส่งเสริมความเป็นผู้นำ ความมุ่งมั่น และความซื่อสัตย์ กิจกรรมแสดงละครสั้น ฝึกความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง และความมั่นใจในการแสดงออก

3. การนำเสนอแนวทางการพัฒนายินยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 สรุปผลการนำเสนอและประเมินแนวทางการพัฒนายินยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ พบว่า การสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนมีความเห็นว่ามีเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนายินยในตนเองให้กับนักเรียน ประกอบด้วย 1) ความอดทน 2) ความรับผิดชอบ 3) ความตั้งใจจริง 4) ความเชื่อมั่นในตนเอง 5) ความเป็นผู้นำ 6) ความมุ่งมั่น 7) ความซื่อสัตย์ และกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 1) คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 2) เรียนรู้จากการกระทำ 3) ระบบหมู่ 4) ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) การเล่น (เกมต่าง ๆ) 7) กิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟ โดยมีข้อเสนอแนะ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตที่สำคัญและสร้างความตระหนักเรื่องวินยให้กับนักเรียนเพื่อเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะที่ดี มีความพร้อมในการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการพัฒนายินยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านวินยในตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้านหลักดังนี้: 1) ด้านความอดทน นักเรียนไม่สามารถควบคุมตนเองในกิจกรรมต่างๆ เช่น การยืนหน้าเสาธง การนั่งเรียน หรือทำการบ้านเป็นเวลานาน มีปัญหาในการควบคุมอารมณ์เมื่อถูกล้อเลียนหรือตำหนิ ควบคุมเสียงของตนเองไม่ดีพอ 2) ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ของโรงเรียน และไม่สามารถส่งงานได้ตรงเวลา ไม่เข้าใจหน้าที่ของตนเองทั้งที่บ้านและโรงเรียน 3) ด้านความตั้งใจจริง นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความใฝ่รู้ ไม่คิดถามคำถามหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และไม่คอยให้ความสนใจในเนื้อหาการเรียน 4) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนไม่มั่นใจในการเรียนรู้เรื่องใหม่ และไม่กล้าแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองดี 5) ด้านความเป็นผู้นำ นักเรียนขาดความคิดริเริ่ม ไม่กล้าคิดหรือทำสิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง มองโลกในแง่ร้าย ไม่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ไม่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมักไม่ยอมรับข้อผิดพลาดของตนเอง 6) ด้านความมุ่งมั่น นักเรียนไม่ทุ่มเทให้กับงานที่ได้รับมอบหมาย และไม่พยายามทำให้เต็มความสามารถ สนใจเฉพาะสิ่งที่ตนเองชอบเท่านั้น 7) ด้านความซื่อสัตย์ นักเรียนบางคนขาดความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการทำผิด บางกรณีอาจมีการถือเอาของของผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพดังกล่าวเกิดจากความหลากหลายทางครอบครัวไม่ว่าจะเป็นการอบรมเลี้ยงดู การสอน การเข้าใจใส่ มารยาท การพูดจา ทักษะคิด ความเชื่อจึงส่งผลแสดงออกมาถึงตัวนักเรียนแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิ สิปิกา (2560) ที่พบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญระดับประถมศึกษา ครูส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ครูกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ระเบียบแถว และการผจญภัยและค่ายพักแรม ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการวิจัยของสมเกียรติ แก้วไธสง (2561) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายในการเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียน นักศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองด้านลูกเสือเพื่อให้มีวุฒิทางลูกเสือที่สูงขึ้น ยกระดับความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างมีประสิทธิภาพ นิเทศ ติดตามการดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อเป็นการติดตามเป็นระยะๆ ทำให้สามารถช่วยเหลือ แก้ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม และช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ ด้านครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรลูกเสืออย่างถูกต้อง จัดทำแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ และวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรอย่างแท้จริง จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนลูกเสือใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากการเรียนไปพัฒนานตนเอง จัดกิจกรรมเป็นฐานการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนนักศึกษา เช่น กิจกรรมออมเงิน (ประหยัด) กิจกรรมเข้าแถวหน้าเสาธง (ตรงต่อเวลา) ฝึกระเบียบแถว เข้าค่ายลูกเสือ จัดกิจกรรมอาสา บริการสังคม จิตอาสาต่อชุมชน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและช่วยสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ด้านผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เทคนิคการสอนยาวๆ ไม่ได้เน้นเรื่องของวิชาการเป็นหลัก จึงทำให้ผู้เรียนไม่เครียด มีความสุขในการเรียนการสอน โดยให้เด็กมีส่วนร่วมฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามของกลุ่ม กิจกรรมลูกเสือช่วยสร้างจิตสำนึกให้กับผู้เรียน สร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอดทน มีระเบียบวินัยต่อตนเองและสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริตสอนให้มีความกล้าแสดงออกและทำในสิ่งที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับการวิจัยของเรืองฉวี มีดินดำ (2558) ที่พบว่า ผลการศึกษาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือ-เนตรนารี สามัญ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า สภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดการองค์การและการดำเนินงานตามลำดับและมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดการบุคลากร ด้านการควบคุม ส่วนปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือ - เนตรนารี สามัญ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านจัดการบุคลากร ด้านการควบคุม และด้านการจัดองค์การ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนานิยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) ชื่อเรื่อง
- 2) หลักการและเหตุผล
- 3) วัตถุประสงค์ของแนวทาง
- 4) แนวทางการดำเนินงาน
- 5) การติดตาม และประเมินผล

โดยแนวทางประกอบด้วย การพัฒนานิยในตนเอง ประกอบด้วย 1) ความอดทน 2) ความรับผิดชอบ 3) ความตั้งใจจริง 4) ความเชื่อมั่นในตนเอง 5) ความเป็นผู้นำ 6) ความมุ่งมั่น 7) ความซื่อสัตย์และ กิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 1) คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 2) เรียนรู้จากการกระทำ 3) ระบบหมู่ 4) ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) การเล่น 7) กิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวทางการพัฒนานิยในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือเกิดขึ้นจากความต้องการพัฒนา คุณลักษณะและทักษะที่สำคัญในด้านวินัยของนักเรียน เพื่อให้พวกเขามีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม โดยการใช้กิจกรรมลูกเสือที่มีโครงสร้างชัดเจนและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ต่างๆ เช่น ความอดทน ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความมุ่งมั่น ความซื่อสัตย์ รวมทั้งใช้การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและพัฒนาทักษะในการทำงาน ร่วมกันในทีมและการดูแลสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิ สี่พิกา (2560) ที่พบว่า แนวทางการจัดการ เรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ครูควรมุ่งเน้นการพัฒนาระเบียบวินัย คุณธรรม และการนำความรู้ไปใช้ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการ เรียนรู้ ครูควรกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรไว้ในภาคเรียนที่ 1 และกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษไว้ในภาค เรียนที่ 2 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง และมี เวลาเรียนอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น วิธีการสอนลูกเสือ 10 วิธี การใช้ระบบ หมู่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง และด้านการวัดและประเมินผล ครูควรวัด และประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ มีการประเมินทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้วยวิธีการที่ หลากหลายและชัดเจน สอดคล้องกับการวิจัยของเรืองฉนวน มีดินดำ (2558) ที่พบว่า2) แนวทางการพัฒนาการ ลูกเสือสามัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น มีจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการ ควบคุม และสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวุฒิ สังข์ขาว (2558) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารกิจกรรม ลูกเสือในสถานศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 41 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษามีดังนี้

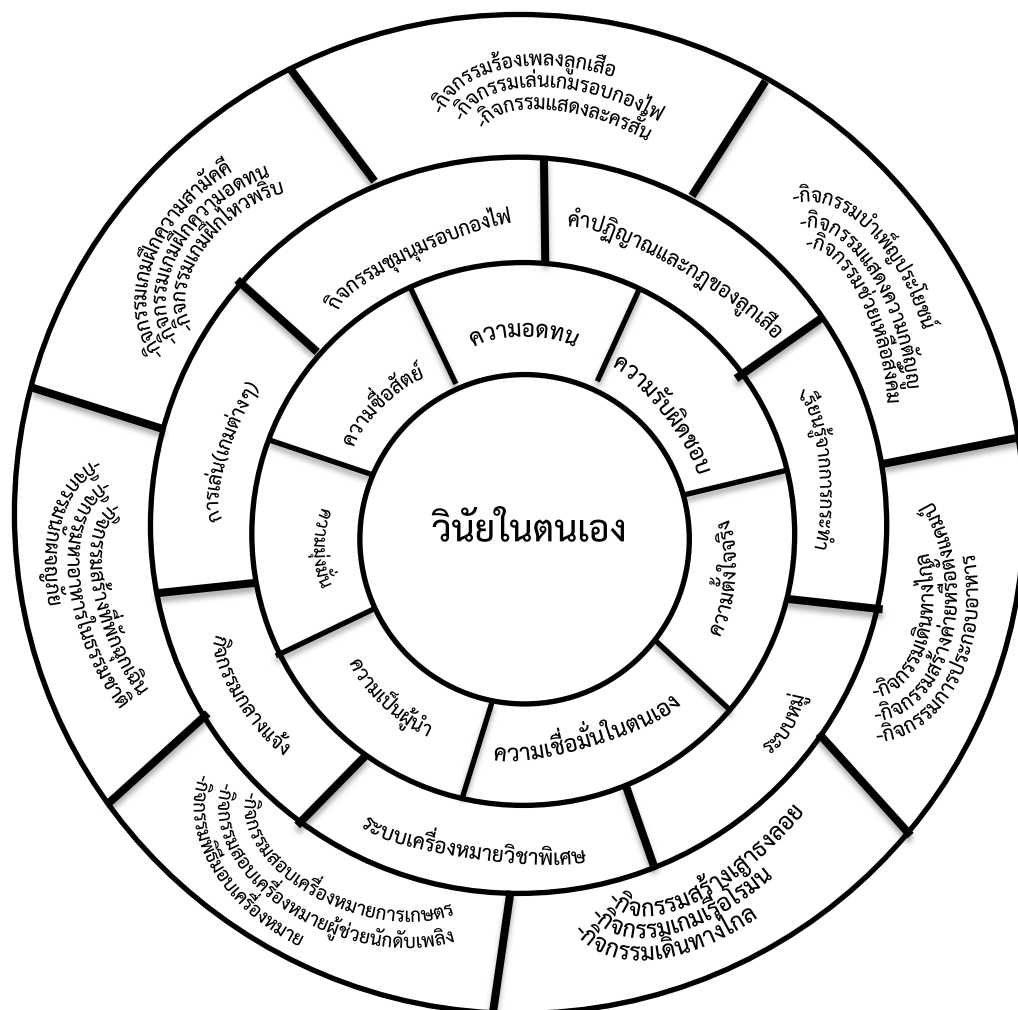
- 1) การจัดตั้งกลุ่มหรือกอง คือ กำกับติดตาม ประชุมชี้แจงนโยบายการจัดกิจกรรมลูกเสือ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่ มีความรู้ด้านลูกเสือ จัดทำโครงสร้างการบริหาร จัดผู้กำกับระดับชุดแบบจี้ให้ครบทุกกอง และส่งเสริมให้เข้า ฝึกอบรมเพิ่มคุณวุฒิทางลูกเสือ
- 2) การบังคับบัญชาลูกเสือ คือ ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ประกาศ เกียรติคุณ พิจารณาความดีความชอบประจำปี ในงานลูกเสือ ให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางลูกเสือ วางแผน สนับสนุนงบประมาณ พัฒนาบุคลากรทางด้านลูกเสือ
- 3) การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ คือ ส่งเสริมให้ครูเข้าใจ หลักสูตรลูกเสือจัดทำแผนฝึกอบรมลูกเสือแบบบูรณาการ วางแผนเลือกวิชาพิเศษลูกเสือ และสร้างความ ตระหนักให้ลูกเสือเห็นคุณค่า และประโยชน์ของการจัดกิจกรรมลูกเสือ
- 4) การเงินลูกเสือ คือ จัดทำแผน กำหนดกรอบงบประมาณ จัดประชุมรณรงค์ทุนภายนอกแก่ผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ และประชุมผู้จัดทำ ภารกิจการเงินและทรัพย์สิน สร้างความตระหนักให้ผู้รับผิดชอบ และจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องตามระเบียบ และ
- 5) การรายงานกิจกรรมลูกเสือ คือ มอบหมายให้มีผู้สังเกต การจัดกิจกรรมประจำสัปดาห์ ประชุม

กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดให้มีห้องลูกเสือ เว็บไซต์ลูกเสือโรงเรียน จัดหมายข่าวถึงผู้ปกครอง จัดทำสรุปทุกครั้งที่จัดกิจกรรม และรายงานประจำปีตามระเบียบ

3. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ การพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเอง ประกอบด้วย 1) ความอดทน 2) ความรับผิดชอบ 3) ความตั้งใจจริง 4) ความเชื่อมั่นในตนเอง 5) ความเป็นผู้นำ 6) ความมุ่งมั่น 7) ความซื่อสัตย์และกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 1) คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 2) เรียนรู้จากการกระทำ 3) ระบบหมู่ 4) ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) การเล่นเกม 7) กิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟ พร้อมทั้งมีการติดตามและประเมินผลทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองผ่านกิจกรรมลูกเสือช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะวิสัย 7 ด้าน ได้แก่ ความอดทน ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความมุ่งมั่น ความซื่อสัตย์ โดยแลกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เรียนรู้จากการกระทำ ระบบหมู่ ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ กิจกรรมกลางแจ้ง การเล่นเกม กิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟ พร้อมทั้งมีการติดตามและประเมินผลเพื่อประเมินความสำเร็จและปรับปรุงแนวทางให้เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนต้องใช้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่แท้จริง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีความรู้จริง เข้าใจจริงและเข้าถึงจริง ก็จะสามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกพล กาญจนสำเร็จ (2560) ที่พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านวิชาการตามลำดับ ความสำเร็จในการบริหารกิจการลูกเสือ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการรายงานกิจกรรมประจำปี ด้านการจัดบุคลากร ด้านการวางแผน ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงินลูกเสือ และด้านการวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับการวิจัยของสุรศักดิ์ ทิวกกร และสายสุตา เตียเจริญ (2562) ที่พบว่า การนำและการจัดการลูกเสือที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนกับใหญ่่วงกุศลกิจพิทยาคม 1) การนำและการจัดการลูกเสือที่ดีของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาการนำและการจัดการลูกเสือที่ดีของผู้บริหาร ควรจัดเวลาให้สอดคล้องกับการกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีการบริหารงบประมาณ อย่างชัดเจนถูกต้อง มีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการกำหนดทิศทางในการดำเนินการ ต้องจัดให้มีเอกสาร หลักสูตร แผน และคู่มือการปฏิบัติงาน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ครบถ้วน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยคือการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนด้วยกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยมีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ วิสัยทัศน์ในตนเอง และกิจกรรมลูกเสือ ส่วนที่ 1 วิสัยทัศน์ในตนเอง ประกอบด้วย 1) ความอดทน 2) ความรับผิดชอบ 3) ความตั้งใจจริง 4) ความเชื่อมั่นในตนเอง 5) ความเป็นผู้นำ 6) ความมุ่งมั่น 7) ความซื่อสัตย์ และส่วนที่ 2 กิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 1) คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 2) เรียนรู้จากการกระทำ 3) ระบบหมู่ 4) ระบบเครื่องหมายพิเศษ 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) การเล่นเกม (เกมต่างๆ) 7) กิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟ โดยมีองค์ความรู้ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การสร้างองค์ความรู้ 3) จัดกิจกรรม 4) การติดตามและประเมินผล เพื่อดำเนินการการจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป สรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้การวิจัย ดังในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาที่นำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะด้านวินัยด้วยกิจกรรมลูกเสือไปใช้ควรคำนึงถึงบริบทสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาที่นำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะด้านวินัยด้วยกิจกรรมลูกเสือไปใช้ควรมีการติดตามและประเมินผลการนำแนวทางไปใช้

1.3 สถานศึกษาอื่นสามารถนำงานวิจัยนี้ ไปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านวินัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาคุณลักษณะด้านวินัยด้วยกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาเรื่องการการพัฒนาคุณลักษณะด้านวินัยด้วยหลักธรรมอิทธิบาท 4

2.3 ควรศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการพัฒนาคุณลักษณะด้านวินัยด้วยกิจกรรมลูกเสือที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ชัยวุฒิ สังข์ขาว. (2558). แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลการวิจัยระดับชาติและนานาชาติ กลุ่มระดับชาติด้านการศึกษา ครั้งที่ 6.
- เรืองณวิน มีดินดำ. (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ. (2567). ข้อมูลนักเรียน. แหล่งที่มา http://wtschool.ac.th/datashow_215337 สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2567.
- สมเกียรติ แก้วไธสง. (2561). แนวทางการใช้กระบวนการลูกเสือสร้างระเบียบวินัยนักเรียนนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สุทธิ สี่พิกา. (2560). แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ทิวกวกร และสายสุดา เตียเจริญ. (2562). การนำและการจัดการลูกเสือที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนกรับใหญ่ วังอนุสรณ์กิจพิทยาคม. วารสารรัชต์ภาคย์, 13(31), 254-264.
- เอกพล กาญจนสำเร็จ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับความสำเร็จในการบริหารกิจการลูกเสือ ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.